

داوود توانگر رنجبر، رئیس اتحادیه ناشران و کتابفروشان و نوشتافزار استان البرز:

بازار نوشتافزار در مسیر تحول؛ نجات از رکود با نوآوری در روش‌های عرضه و ارتباط با مشتری

حوزه کتاب، نشر و نوشتافزار در سال‌های اخیر با تغییرات و تحولات متعددی همراه بوده است؛ شرایطی که در کنار ایجاد چالش‌هایی برای فعالان این عرصه، فرصت‌های تازه‌ای برای توسعه، نوآوری، سامان‌دهی بازار و بهبود خدمات به مخاطبان فراهم کرده است.

به گزارش شبکه خبری مدیران نابغه، رئیس اتحادیه ناشران، کتابفروشان و نوشتافزار استان البرز با تأکید بر ظرفیت‌های موجود در این حوزه، بر ضرورت تقویت فعالیت‌های صنفی، حمایت از فعالان بازار و بهره‌گیری از شیوه‌های نوین برای توسعه بازار کتاب و نوشتافزار تأکید کرد. با وجود تغییرات اقتصادی و تحولات سال‌های اخیر، حوزه نشر، کتاب‌فروشی و نوشتافزار همچنان از ظرفیت قابل‌توجهی برای رشد و توسعه برخوردار است. افزایش تنوع محصولات، گسترش روش‌های نوین عرضه و توجه به نیازهای جدید مخاطبان می‌تواند زمینه‌ساز رونق بیشتر این بازار شود.

در این میان، سامان‌دهی فرآیند توزیع کتاب، حمایت از فعالان صنفی، بهبود شرایط اقتصادی و تقویت همکاری میان بخش‌های مختلف این حوزه می‌تواند به پویایی بیشتر بازار و ارائه خدمات بهتر به شهروندان منجر شود.

همچنین توجه به خلاقیت، استفاده از فناوری‌های نوین و توسعه روش‌های جدید فروش و ارتباط با مخاطبان، از جمله اقداماتی است که می‌تواند آینده فعالیت‌های صنفی در حوزه کتاب و نوشتافزار را تقویت کرده و فرصت‌های تازه‌ای برای رشد این بخش ایجاد کند.

او با اشاره به وضعیت ناشران، یکی از مسائل موجود را افزایش مستمر قیمت کاغذ دانست و توضیح داد که با وجود قرار گرفتن ناشران در مجموعه صنفی تحت پوشش اتحادیه، همچنان در زمینه دریافت پروانه بهره‌برداری از اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی، تعامل و تعیین تکلیف نهایی میان اتحادیه و ناشران به نتیجه مطلوب نرسیده است.

فرصت‌های پیش‌روی صنف نوشتافزار در شرایط اقتصادی جدید

رئیس اتحادیه ناشران و کتابفروشان و نوشتافزار استان البرز، مهم‌ترین چالش سال‌های اخیر فعالان صنف را مشکلات اقتصادی عنوان کرد و گفت، عوامل مختلفی موجب کاهش فعالیت و خروج تعداد قابل‌توجهی از اعضای این صنف از بازار شده است.

به گفته رنجبر، اگرچه در سال‌های اخیر شرایط اقتصادی و شیوع کرونا فشار قابل‌توجهی بر صنف نوشتافزار و کتاب وارد کرده، اما فعالان این حوزه همچنان ظرفیت بالایی برای ادامه فعالیت و بازگشت به رونق دارند. او با اشاره به خروج سالانه حدود ۲۰۰ تا ۳۰۰ نفر از اعضای این صنف، مشکلات اقتصادی را یکی از مهم‌ترین عوامل این روند عنوان کرد و بر ضرورت حمایت از فعالان این حوزه تأکید داشت.

رنجبر همچنین یادآور شد، تعطیلی مدارس در دوران کرونا، یکی از مهم‌ترین عوامل کاهش فعالیت این صنف بود. مدارس حدود دو سال تعطیل بودند و این موضوع ارتباط مستقیم فروشندگان نوشتافزار و کتاب با دانش‌آموزان را کاهش داد. با بازگشت مدارس به فعالیت حضوری، زمینه برای احیای تدریجی بازار و افزایش تعامل میان فعالان این حوزه و دانش‌آموزان فراهم شده است.

تغییر شیوه توزیع کتاب؛ فرصتی برای بازنگری و توسعه

رنجبر در ادامه، تغییر شیوه توزیع کتاب‌های درسی را از دیگر تحولات مهم این صنف دانست. به گفته او، در گذشته کتاب‌های درسی از طریق فروشگاه‌ها به دست دانش‌آموزان می‌رسید، اما در سال‌های اخیر سازوکار توزیع به سمت مدارس تغییر کرده است.

این تغییر، در کنار چالش‌های اقتصادی، ضرورت سازگاری فعالان صنف با شرایط جدید را بیش از پیش نشان می‌دهد. با این حال، ظرفیت بازار نوشتافزار و کتاب و نیاز همیشگی دانش‌آموزان به این محصولات، می‌تواند زمینه‌ساز بازگشت رونق و ایجاد فرصت‌های تازه برای فعالان این حوزه باشد.

وی معتقد است این تغییر نه تنها سودی برای صنف نداشته، بلکه مشکلاتی را برای مردم و دانش‌آموزان نیز ایجاد کرده است. او با اشاره به مناطق کم‌برخوردار گفت، نبود یا ضعف دسترسی به اینترنت در برخی مناطق موجب شده دانش‌آموزان برای ثبت‌نام و دریافت کتاب با دشواری مواجه شوند.

فراهم‌سازی دسترسی آسان‌تر خانواده‌ها به کتاب

به گفته رئیس اتحادیه، شیوه جدید توزیع کتاب‌های درسی اگرچه با هدف ساماندهی فرآیند طراحی شده، اما در اجرا برای برخی خانواده‌ها، به‌ویژه در مناطق دور دست و کم‌برخوردار، چالش‌هایی ایجاد کرده است. در روش قبلی، دانش‌آموزان می‌توانستند بدون نیاز به ثبت‌نام اینترنتی و با مراجعه مستقیم به فروشگاه‌ها، کتاب‌های خود را با سهولت بیشتری دریافت کنند؛ موضوعی که به گفته رنجبر، روند دریافت کتاب را برای خانواده‌ها ساده‌تر کرده بود.

رنجبر یکی دیگر از چالش‌های موجود را به جابه‌جایی دانش‌آموزان میان مدارس مرتبط دانست. به گفته او، ممکن است دانش‌آموز پس از ثبت‌نام در یک مدرسه، به دلیل تغییر محل سکونت یا شرایط دیگر، به مدرسه‌ای جدید منتقل شود، اما در برخی موارد سامانه توزیع کتاب تغییر مدرسه را به‌سادگی ثبت و اعمال نمی‌کند.

بهبود روند توزیع و تحویل کتاب‌های درسی

او با اشاره به پیامدهای این مشکلات گفت که اختلال در روند ثبت و تغییر اطلاعات می‌تواند دریافت کتاب‌های درسی را برای دانش‌آموزان به تأخیر بیندازد. رنجبر افزود که بر اساس مشاهدات، در برخی موارد دانش‌آموزان حتی دو تا سه ماه پس از آغاز سال تحصیلی و تا حوالی آذرماه موفق به دریافت کتاب‌های خود نشده‌اند. بهبود عملکرد سامانه و تسهیل فرآیند ثبت اطلاعات و جابه‌جایی دانش‌آموزان می‌تواند به دسترسی سریع‌تر و عادلانه‌تر آنان به کتاب‌های درسی کمک کند.

رئیس اتحادیه ناشران، کتابفروشان و نوشت‌افزار مرکز استان البرز خاطرنشان کرد، در این زمینه نامه‌نگاری‌ها و پیگیری‌هایی انجام شده و راهکارهایی نیز از سوی اتحادیه ارائه شده است، اما هنوز بسیاری از مشکلات برطرف نشده‌اند.

تأکید بر نقش رسانه در انتقال مشکلات صنفی

رنجبر نقش رسانه‌ها را در انعکاس مشکلات صنفی و آموزشی مؤثر دانست و بیان کرد، رسانه‌ها می‌توانند مسائل فعالان صنف و مشکلات دانش‌آموزان را به گوش مسئولان برسانند.

او تأکید کرد که اطلاع‌رسانی درباره مشکلات مناطق کم‌برخوردار، به‌ویژه در زمینه دسترسی به اینترنت و دشواری ثبت‌نام برای دریافت کتاب، می‌تواند در توجه بیشتر مسئولان به این مسائل مؤثر باشد.

خلاقیت و نوآوری؛ ضرورت عبور از شیوه‌های سنتی

رنجبر در بخش دیگری از سخنان خود، خلاقیت، نوآوری و استفاده از روش‌های جدید را برای ادامه فعالیت در این صنف ضروری دانست.

او با اشاره به تجربه حدود ۴۰ ساله خود اظهار کرد که در دهه‌های اخیر، پیشرفت فناوری موجب تغییر تدریجی شیوه‌های سنتی کسب‌وکار شده است. از نگاه او، فعالان این حوزه باید خود را با این تغییرات هماهنگ کنند و از ظرفیت‌های جدید برای معرفی و عرضه کالاهای خود بهره بگیرند.

رنجبر با تأکید بر اهمیت فروش مجازی و قرار دادن اقلام در معرض دید و دسترس مشتری، این روش‌ها را در مقایسه با شیوه‌های کاملاً سنتی، موفق‌تر ارزیابی کرد و از همکاران صنفی خواست با استفاده از فناوری و روش‌های نوین، زمینه ارتباط بهتر با مشتریان و افزایش موفقیت حرفه‌ای خود را فراهم کنند.

تأکید بر حفظ کارکرد آموزشی در کنار بهره‌برداری اقتصادی

رنجبر همچنین با اشاره به تجربه خود در دوران فعالیت صنفی و بازرسی از واحدهای مختلف، نسبت به ورود فعالیت‌های اقتصادی به فضای مدارس انتقاد کرد.

او بیان کرد، در برخی مدارس، دانش‌آموزان برای دریافت کتاب با الزام به انجام خدماتی مانند مگنه‌کردن یا روکش‌کردن کتاب در داخل مدرسه مواجه می‌شوند؛ در حالی که از دیدگاه او، چنین اقداماتی نباید به شکل اجباری انجام شود.

وی همچنین به مواردی اشاره کرد که در آن، دانش‌آموزان برای تهیه کتاب‌های کمک‌آموزشی به خرید از محل مشخصی در مدرسه ملزم شده‌اند و این روند را موجب تغییر ماهیت فضای آموزشی و نزدیک شدن آن به فعالیت‌های اقتصادی دانست.

رئیس اتحادیه با تأکید بر جایگاه معلم و اهمیت حفظ شأن محیط آموزشی، خواستار بررسی و نظارت بیشتر بر چنین مواردی شد و گفت فعالان صنف نوشت‌افزار، بخش قابل توجهی از فعالیت خود را در ماه‌های شهریور، مهر و آبان تجربه می‌کنند و ایجاد محدودیت‌های غیرضروری در این دوره می‌تواند مشکلات بیشتری برای آنها ایجاد کند.

ضرورت نظارت بر نمایشگاه‌های نوشت‌افزار

وی در ادامه به برگزاری نمایشگاه‌های نوشت‌افزار پرداخت و یکی از دغدغه‌های خود را نبود نظارت کافی بر برخی نمایشگاه‌ها عنوان کرد.

رنجبر توضیح داد، فعالان صنفی برای فعالیت رسمی ملزم به رعایت ضوابط و عرضه کالاهای استاندارد هستند و فعالیت آنها نیز از سوی مراجع مربوطه مورد بررسی قرار می‌گیرد، اما در برخی نمایشگاه‌های موقت که برای مدت حدود ۱۰ روز برپا می‌شوند، امکان عرضه اقلام غیربهداشتی یا کالاهایی با

محتوای نامناسب وجود دارد و به گفته او، نظارت مؤثر بر این موارد با دشواری مواجه است.

او پیشنهاد کرد در برگزاری نمایشگاه‌ها، نظارت صنفی و بررسی ضوابط مربوط به کالاهای عرضه‌شده جدی‌تر دنبال شود تا همان استانداردهایی که از واحدهای صنفی مطالبه می‌شود، در نمایشگاه‌ها نیز مورد توجه قرار گیرد.

تجربه صنفی؛ نگاهی روشن به آینده

نجبر در جمع‌بندی دیدگاه‌های خود، بار دیگر بر ضرورت فاصله گرفتن تدریجی از شیوه‌های کاملاً سنتی فعالیت تأکید کرد.

او معتقد است تغییرات فناوری و تحول در رفتار مشتریان، فعالان صنفی را ناگزیر کرده است روش‌های جدیدی را در فعالیت حرفه‌ای خود به کار بگیرند.

به باور او، استفاده از ظرفیت فروش مجازی، معرفی بهتر کالاها و قرار دادن محصولات در دسترس و معرض مشاهده مشتری می‌تواند به موفقیت بیشتر فعالان این حوزه کمک کند. او این تغییر رویکرد را بخشی از مسیر سازگاری صنف با تحولات جدید و پاسخ‌گویی بهتر به نیازهای مشتریان می‌داند.